

Unité 21: La France

Op het kaartje hierboven staan cijfers die verwijzen naar streken en andere plaatsnamen in Frankrijk. In deze gids vind je per regio meer uitleg.

1. Normandië

- 1 = Cherbourg
- 2 = Le Havre
- 3 = Caen
- 4 = Rouen
- 5 = Mont-Saint-Michel

Normandië, waar de Noormannen hun naam achterlieten. Ongeveer duizend jaar geleden verschenen voor de kusten, waar nu de havens **Cherbourg** en **Le Havre** liggen, zeilschepen met drakenkoppen. Ze werden bemand door Vikings uit het Hoge Noorden. Die “mannen uit het Noorden”, afkomstig uit de landen die we nu Noorwegen en Zweden noemen, namen deze streek in bezit om van daaruit plundertochten te ondernemen. Daarom draagt dit gebied sinds die tijd de naam “Normandië”.

De Normandische kusten, met hun honderd badsteden, trekken veel vakantiegangers. Ze komen vooral uit Parijs en omgeving, dat slechts op twee uur rijden ligt. De stranden, met hotels, appartementsgebouwen en eetgelegenheden, lijken op die van de Belgische kust. Toch heb je er

ook badstadjes waar er geen appartementsblokken of hotels op de dijk staan, maar gewoon een paar huisjes.

Een stuk van de Normandische kusten draagt nog altijd de sporen van één van de grootste militaire operaties van de vorige eeuw: de landing van de Amerikaanse en Engelse legertroepen in 1944. Dat was het begin van de bevrijding van Europa. Dat alles gebeurde op 6 juni 1944, ook wel D-day genoemd. Je ziet er nu nog eindeloze

begraafplaatsen en kilometers verwoeste bunkers. D-Day betekende het begin van het einde van de Tweede Wereldoorlog.

Het Normandische binnenland is gekend om z'n weiden en boomgaarden, heuvels en boerderijen. Dit is de streek van de beroemde kazen (o.a. camembert) en van de cider (appelwijn).

Doorheen het oostelijk deel van Normandië stroomt de Seine naar zee. De Seine is de op één na langste stroom van Frankrijk. Deze stroom wordt druk bevaren door schepen. Langs de oevers vind je heel wat bedrijven, vooral olie-industrie.

Normandië heeft eigenlijk twee "hoofdsteden", in het westen Caen, in het oosten Rouen. **Caen** ligt in de streek van landbouw en veeteelt: de nabijgelegen weiden en boomgaarden, de marktplaatsen en parken geven de stad een landelijke sfeer. **Rouen** daarentegen, gebouwd aan de oevers van de drukbevaren Seine,

is een stad van industrie en handel. In beide steden vind je mooie kerken, monumenten, kastelen en paleizen. Vooral de kathedraal van Rouen is een bekende gotische kerk.

In de meest zuidwestelijke hoek van Normandië vind je een andere bezienswaardigheid uit de middeleeuwen: op een puntig rotseiland van maar 80 meter diameter staat een klooster met versterkte wallen en een spitse kerk: **le Mont-Saint-Michel**. Bij hoogtij wordt het eiland door de zee van het vasteland afgesneden.

2. Bretagne

- 1 = Rennes
- 2 = Brest
- 3 = Nantes
- 4 = Carnac

Geen enkel Frans gebied is eeuwenlang zo weinig Frans geweest als Bretagne. De naam van deze streek verwijst naar het land aan de overzijde van het kanaal, Groot-Brittannië. Bretagne is eigenlijk “Klein-Brittannië”. Eeuwen geleden werd Bretagne bevolkt door Kelten. Die hadden een nauwe band met andere Keltische stammen in wat we nu Engeland noemen. Deze mensen behielden hun taal en de verhalen over Koning Arthur en Merlijn.

Op veel plaatsen in Bretagne vind je nu nog sporen van hun godsdienst: de menhirs en de dolmen, enorme stenen in vreemde kringen of in de vorm van reusachtige tafels. De bekendste plaats waar je er nog veel kunt zien is **Carnac**.

Bretagne werd door deze oudste bewoners “Armorique” genoemd (Ar-Mor = land van de zee). Het stond bekend als een trots en onafhankelijk gebied. Het is dus niet verwonderlijk dat de stripauteurs Goscinny en Uderzo in dit gebied het onoverwinnelijke dorpje van hun held Asterix plaatsten. Obelix werd er een leverancier van menhirs en Assurancetourix heeft er de rol van een Keltische bard (zanger van legenden).

Nu is Bretagne nog altijd een uniek gebied met een sterk eigen karakter, dat vele bewoners niet zomaar als een vanzelfsprekend deel van Frankrijk beschouwen. Sommigen trachten zelfs de oude Bretoense taal in ere te houden. De oude gebruiken blijven er behouden, tot grote vreugde van de talrijke toeristen die in Bretagne van de natuur, van de mooie dorpen en havensteden en van het zachte zeeklimaat komen genieten.

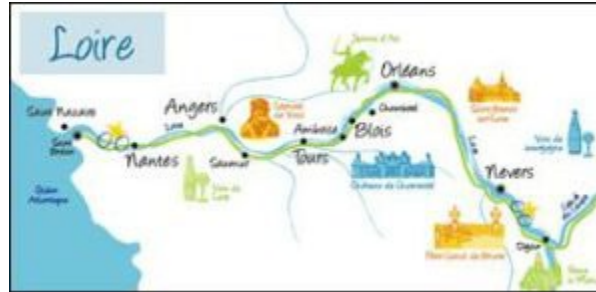
Toch staat de tijd in Bretagne niet stil ... Het centraal gelegen **Rennes** is een stad in volle ontwikkeling, met een universiteit, autofabrieken, werven voor bouwmaterialen, enz. In de havenstad **Brest** ligt een deel van de Franse oorlogsvloot en wordt elektronische materiaal gemaakt. In het zuiden ligt **Nantes**, nabij de monding van de Loire, een van de belangrijkste Franse stromen. Daardoor vormt Nantes een groot havencomplex, waar onder meer scheepswerven en chemische bedrijven gevestigd zijn.

3. De Loire-streek

- 1 = Nantes
- 2 = Angers
- 3 = Tours
- 4 = Orléans
- 5 = Le Mans
- 6 = Bourges

Heb je goed op het kaartje gekeken?

De **Loire** (la Loire) is de langste stroom van Frankrijk (meer dan 1000 kilometer). Het is een stroom die in het zuiden van Frankrijk ontspringt (in de bergen van het Centraal Massief). Eerst stroomt de Loire naar het noorden en kiest dan in een wijde, machtige bocht van enkele honderden kilometers de weg naar de havenstad **Nantes** en de Atlantische Oceaan.

Die enorme bocht in het noorden vormt één van de aantrekkelijkste gebieden van Frankrijk – een streek van beboste valleien, witte dorpen, schitterende kastelen en paleizen, wijngaarden en rijke velden en weiden. Niet zonder reden wordt dit gebied de Tuin van Frankrijk genoemd – **le Jardin de la France**.

Toen vanaf de 15de eeuw de Franse koningen steeds machtiger werden, kon Parijs en omgeving als enige verblijfplaats voor hen niet meer volstaan. Voor hun vakanties, hun jachtpartijen, hun zomerfeesten weken zij uit naar dit gebied ten zuidwesten van de hoofdstad. Daar, aan de oevers van de Loire, lieten zij luisterrijke kastelen en paleizen bouwen, waar zij ook dichters en schilders de kans boden hun talenten te ontplooiën. De rijkste edellieden en zakenlui volgden hun voorbeeld. Ook zij lieten ons op vele plaatsen de stenen getuigen na van hun gevoel voor luxe en schoonheid. Een tocht langs de “kastelen van de Loire” – Chinon, Amboise, Chambord, Chenonceaux, Blois en vele andere – is voor toeristen dan ook een onvergetelijke reis naar het verleden.

Deze streek was al sinds de oudheid bekend als een uitzonderlijk aangenaam woongebied. In de middeleeuwen ontwikkelden er zich een aantal prachtige steden. De bekendste daarvan zijn **Angers**, **Bourges**, **Orléans** en **Tours**, steden met een overvloed van herinneringen aan meer dan duizend jaar geschiedenis. Orléans wordt de stad van **Jeanne d’Arc** genoemd, de nationale

heldin van Frankrijk. Gekleed als een man, in harnas, bevrijdde zij in 1429 de stad Orléans van de Engelse bezetters.

[Hier lees je meer over Jeanne d'Arc.](#)

Maar de Loire-streek heeft ook moderne kanten. Hou je van autoraces? Dan moet je in **Le Mans** zijn want daar wordt elk jaar de beroemde 24 uur van Le Mans gereden. Tijdens de race moeten de autorenners in 24 uur tijd zo veel mogelijk ronden rijden op een circuit van 13,65 km. Twee renners mogen elkaar wel afwisselen in dezelfde racewagen want anders zou de vermoeidheid ongelukken veroorzaken. De race vindt elk jaar in het tweede weekend van juni plaats. Er komen niet minder

dan een kwart miljoen toeschouwers op af! Autoraces worden al sinds 1906 in Le Mans gehouden. De auto's van toen lijken nu wel erg primitief, maar sommige haalden al bijna 200 km per uur!

Le Mans zelf is een eeuwenoude stad met nog omwallingen uit de tijd van de Romeinen. Halfweg gelegen tussen Parijs en het westelijke Bretagne en Normandië is de stad gedurende de middeleeuwen het toneel geweest van heel wat strijd. In de negende eeuw kwamen de Vikingen uit het hoge noorden tot bij de stad en plunderden haar volledig. Gedurende eeuwen volgden nog heel wat oorlogen omdat hertogen en graven dit deel van Frankrijk niet zomaar aan de macht van de koning in Parijs wilden onderwerpen. Le Mans is een boeiende stad om te bezoeken! Je vindt er heel wat middeleeuwse gebouwen en ook een prachtige gotische kathedraal.

4. Het zuidwesten

Zie unité 27.

5. De Pyreneeën

- 1 = Bayonne
- 2 = Lourdes
- 3 = Toulouse
- 4 = Carcassonne
- 5 = Montpellier
- 6 = Béziers
- 7 = Perpignan

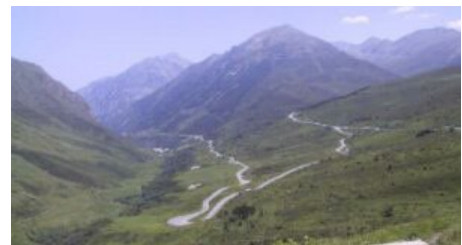
De grens met Spanje: de muur van de Pyreneeën

Wie de Ronde van Frankrijk volgt, weet dat de ritten in de Pyreneeën voor de renners de zwaarste ritten zijn. Enkele ruwe en steile “cols” (doorgangen tussen de toppen) staan geregeld op het programma van de “Tour”: le col du Tourmalet, le col de l’Aubisque, le col d’Aspin ... Na de uitputtende klim volgt de gevaarlijke afdaling.

De Pyreneeën vormen een bergketen van 430 kilometer lang en worden in vier gebieden ingedeeld.

Van west naar oost zijn dat:

- de Atlantische Pyreneeën (niet erg hoog)
- twee middegebieden (allebei steil en breed)
- de Middellandse-Zee Pyreneeën.

In deze bergen vind je heel wat toeristische plaatsen (kuuroorden en skigebieden), maar ook stuwdammen en waterkrachtcentrales die zorgen voor elektriciteit.

Helemaal in het westen, tegen de Atlantische Oceaan, ligt **Baskenland**, aan weerszijden van de Frans-Spaanse grens. De Basken vormen een heel oude bevolkingsgroep met een eigen taal en sterke tradities. Hun onafhankelijkheidsstrijd aan Spaanse zijde komt geregeld in het nieuws. De grootste stad in deze streek is **Bayonne**, maar de kuststeden lokken de meeste toeristen. Een bekende kuststad is **Biarritz**, dat prachtig gelegen is aan de zogenaamde “Côte d’Argent” (de zilveren kust, in tegenstelling tot de “Côte d’Azur” aan de Middellandse Zee).

Iets meer naar het oosten komen we langs **Pau**, gelegen langs één van de vele rivieren die het water uit de bergen afvoeren. Ten zuiden van Pau ligt het kleine stadje Lourdes (zie foto), dat sinds meer dan honderd jaar een bekend katholiek bedevaartsoord is.

Maar de belangrijkste stad in dit gebied is **Toulouse**, de vroegere hoofdstad van de middeleeuwse staat “le Languedoc”. Deze staat werd gekenmerkt door het gebruik van een eigen taal, namelijk “la langue d’oc”, de taal van “oc” (“oc” betekent ja en werd gebruikt in tegenstelling tot “oui” in de Romaanse taal die in het gebied van Parijs gesproken werd en die uiteindelijk het Frans werd).

Tussen Toulouse en de Middellandse Zee komen we door een gebied dat door de Romeinen sterk gekoloniseerd werd en dat in de middeleeuwen het paradijs was van ridders en legenden. **Carcassonne** (zie foto) staat op het programma van elke toerist die nog een volledig ommuurde middeleeuwse stad wil bezichtigen.

Montpellier, Béziers en **Perpignan** liggen dicht bij de kust langs een drukke autoweg die naar Spanje voert. Omdat heel wat vakantiegangers die de dure Côte d’Azur mijden, sinds vele jaren via deze weg naar het goedkopere Spanje trekken, besloot de Franse regering de Middellandse-Zee kust van Montpellier tot aan de Spaanse grens om te vormen tot een keten van nieuwe badsteden die plaats kunnen bieden aan niet minder dan 650 000 vakantiegangers. Dit enorm project is nog altijd in volle ontwikkeling.

6. De Azurenkust

- 1 = Nice
- 2 = Monaco
- 3 = Cannes
- 4 = Menton
- 5 = Marseille
- 6 = Toulon

In het zuiden wordt Frankrijk hier begrensd door de Middellandse Zee, met heerlijke stranden en bekende vakantieoord. **Nice** is er één van, maar plaatsen zoals **Monaco, Monte-Carlo, Cannes, Menton, Cap Martin** zijn al even bekend.

De grootste haven is **Marseille** (zie foto), sedert de oudheid bekend als handelscentrum van de Middellandse Zee. Iets meer naar het oosten ligt de moderne havenstad **Toulon**, waar een groot deel van de Franse oorlogsvloot zijn basis heeft.

7. De Provence

Zie unité 27.

8. De Alpen

- 1 = Mont Blanc
- 2 = Chamonix
- 3 = Grenoble

De Alpen zijn een bergketen in Europa, met een oppervlakte van meer dan 200 000 km², die zich uitstrekt van Frankrijk (Franse Alpen) tot ver in Oostenrijk en van Italië tot in het Zuid-Duitse Beieren (Beierse Alpen). Zwitserland is voor meer dan de helft alpengebied.

De hoogste alpentop is de **Mont Blanc**, waarvan de eerste meting in 1775 een hoogte van 4775 meter aangaf. Sinds de nieuwste metingen in 2003 is de berg officieel 4808 meter en 45 cm hoog (met een foutmarge van 10 cm). Daarmee is deze berg de hoogste van Europa, Rusland niet meegerekend. De berg ligt op de Frans-Italiaanse grens, vlakbij Chamonix in de Franse Alpen.

Grenoble, de hoofdstad van de Franse Alpen, is mooi gelegen in een dal, omringd door de bergen van de Vercors. Het is een levendige, mooie stad met oude stadswijken. Het gebied rond het Lac de Bourget heeft ook veel te bieden: thermale baden in Aix-les-Bains, een schitterend klooster in Abbaye de Hautecombe, de elegante stad Chambéry en boottrips over het meer van Bourget zelf.

9. De Elzas en Lotharingen

- 1 = Nancy
- 2 = Metz
- 3 = Strasbourg

De noordoostelijke hoek van Frankrijk is een streek van heuvels, bergen en wouden. Al in de middeleeuwen was dit gebied bekend om zijn sterke eiken en beuken. Die werden geveld om er huizen mee te bouwen of meubels van te maken. Deze bosrijke hoek is ook vele eeuwen lang betwist gebied gebleven tussen Frankrijk en Duitsland: daarom vindt men er ook nog zoveel overblijfselen van

wallen, forten, versterkte linies, bunkers en ondergrondse schuilplaatsen. Heel wat historische veldslagen werden hier uitgevochten.

Een oeroude bergketen, de **Vogezes**, verdeelt dit gebied in twee delen. Links ervan ligt “la Lorraine” (Lotharingen), met als grootste steden **Metz** en **Nancy**. Rechts van dit gebergte ligt “l’Alsace” (de Elzas), prachtig uitgestrekt langs de Rijn. Het is hier dat de Duitse invloed het sterkst merkbaar is: bijna alle dorpen en steden dragen er Duitse namen en de mensen zelf spreken er meestal een Duits dialect, hoewel het Frans er de officiële taal is.

De belangrijkste stad in dit gebied is **Strasbourg**, een stad die vaak als raakpunt van de Germaanse wereld (Duits, Nederlands ...) en de Latijnse wereld (Frans, Spaans, Italiaans ...) wordt beschouwd. Daarom ook zetelt hier de Raad van Europa.

10. Bourgondië

De naam Bourgondië (in het Frans *la Bourgogne*) is ook voor Vlamingen een echt begrip: Vlaanderen is immers jarenlang nauw verbonden geweest met Bourgondië. In de 14^e en 15^e eeuw breidde het hertogdom Bourgondië zich uit van de Zwitserse Alpen tot in Nederland. Het was een periode van grote welvaart onder de leiding van beroemde hertogen die elkaar opvolgden, in het bijzonder Filips de Stoute, Jan zonder Vrees en Filips de Goede (zie het schilderij). De hoofdstad Dijon trok heel wat Vlaamse schilders en beeldhouwers aan. “Leven als een Bourgondiër” betekent nu nog “van het leven genieten”.

Dijon is nog steeds het centrum van Bourgondië. Je kunt er een hele reeks historische gebouwen bezoeken die de rijkdom van het oude hertogdom bevestigen. Bewonder

er het paleis van de hertogen, enkele eeuwenoude kloosters, schitterende praalgraven ... En tegelijkertijd is Dijon en omstreken ook de plaats om “Bourgondisch” te eten in één van de talrijke restaurants, want de “gastronomie” is er een echte kunst. Een bekend

streekproduct is de mosterd, “la moutarde de Dijon”.

Een van de elementen van de Bourgondische gastronomie is de wijn. Meer dan duizend jaar geleden begonnen monniken er zich aan de wijnbouw te wijden. In hun kloosters hadden ze ook grote kelders waar ze de wijn in enorme tonnen konden laten rijpen. Over de eeuwen heen leerden ze de kwaliteit van de wijngaarden en van de wijn zelf stelselmatig te verbeteren. Dat maakt dat nu de “Bourgogne” wereldwijd bekend is als de verzamelnaam voor niet minder dan 84 soorten wijn. De wijngaarden strekken zich in alle richtingen uit over een afstand van 250 kilometer. Jaarlijks worden er ongeveer 200 miljoen flessen wijn geproduceerd.

11. Le Nord

Zie unité 33.

12. Parijs

Zie unité 31.